

ÉRVELÉS, TÁRGYALÁS, MEGGYŐZÉS - SZEMINÁRIUM

5-6. óra

Az attitűd megváltoztatása. Szerepgyakorlat.
Alapvető attribúciós hiba. Videóelemzés

Szabó Krisztina

kriszti.szabo@filozofia.bme.hu

Az attitűdváltoztatás módjai

2

Attitűdváltozást az attitűd mindhárom aspektusán keresztül el lehet érni:

Érzelmi (affektív) út

- ▣ pozitív érzelmek
- ▣ negatív érzelmek

Megismeréses (kognitív) út

- ▣ felületes feldolgozás
- ▣ szisztematikus feldolgozás

Viselkedéses (konatív) út

- ▣ kognitív disszonancia

Attitűdváltozás: affektív út

3

A **pozitív érzelmek jelenléte** megnehezíti a szisztematikus feldolgozást:

- ilyenkor a bonyolult, logikus érvek kis hatásúak, mert egyszerű heurisztikák működnek
- pl. focimeccs félidejében a reklámspot

A **negatív érzelmek jelenlétének** a hatása viszont összetettebb:

- az enyhe félelem nem kelti fel eléggé a befogadók figyelmét
- a túl intenzív félelem védekező elkerülést eredményez

Attitűdváltozás: kognitív út

4

Két módon történhet.:

1. Felületes/heurisztikus feldolgozáson keresztül

- ▣ heurisztikákon (próbálkozásokon korábban megszerzett tapasztalatok felhasználásán) alapul
- ▣ „irracionális döntéseknek” szokták nevezni
- ▣ mégis a legtöbb döntésünk ezen alapul

2. Szisztematikus feldolgozáson keresztül

- ▣ racionális döntés
- ▣ kalkuláció és mérlegelés előzi meg
- ▣ felülbecsüljük, hogy hányszor döntünk így

Viselkedéses: kognitív disszonancia

5

- 1. Fel kell ismerni, hogy egy meglévő attitűddel össze nem férő cselekedetnek negatív következményei vannak.**
- 2. Az egyénnek felelősséget kell vállalnia a tetteiért:** a cselekedetét belső okokkal, azaz nem külső, szituációs okokkal kell magyarázni.
- 3. Az egyénnek arousalt kell átélnie.**
  - ▣ arousal a szervezet izgalmi, éberségi állapotát jelenti
  - ▣ megemelkedett vérnyomás, gyorsabb szívritmus, szenzoros készülségi állapot (táguló pupillák)
- 4. Az okságilag disszonánsként észlelt cselekedethez kell kapcsolni az arousalt.**
  - ▣ Becsaphatók vagyunk – pl. azt mondják, az imént bekapott gyógyszer miatt vagyunk ebben az állapotban, vagy azt mondjuk magunknak, hogy a szorongásérzésünk annak köszönhető, hogy nem aludtunk eleget, akkor a folyamat felfüggesztésre kerülhet!

6

SZEREPGYAKORLAT 2.

Változtassátok meg társaitok pozitív/negatív attitűdjét a menekültüggyel kapcsolatban.

Változtassátok meg társaitok pozitív/negatív attitűdjét a budapesti olimpiarendezéssel kapcsolatban.

Fritz Heider: Alapvető attribúciós hiba

7

Alapvető attribúciós hiba:

- **Siker esetén:** Amikor az emberek saját sikerüket/viselkedésüket saját személyiségüknek tulajdonítják (diszpozíciós ok), mások sikerét/viselkedését viszont a külső körülményekkel (szituációs ok) indokolják.

Pl. Ha én átmentem a ZH-n, de Géza megbukott, akkor én okos vagyok/tanultam (Géza viszont buta, mint a föld). Ha én buktam meg, és Géza ment át, akkor a tanár részrehajló/kevés volt az idő/érthetetlen az anyag stb. (Gézának viszont szerencséje volt.)

- **Sikertelenség esetén:** Amikor az emberek mások sikertelenségét/viselkedését személyiségen alapuló (diszpozíciós) okokkal próbálják megmagyarázni, míg saját sikertelenségüket /viselkedésüket külső (szituációs) okokra vezetik vissza.

Pl. Kati látja, hogy Pisti elbotlott egy kőben. Kati ekkor arra gondol (általában), hogy Pisti ügyetlen (diszpozíciós magyarázat). De ha ő bukik el a kőben, akkor azt általában annak tulajdonítja, hogy valaki rossz helyre rakta a követ (szituációs magyarázat).

8

Videóelemzés

Milyen befolyásolási technikákkal élnek az alábbi reklámokban?

- ❑ Old Spice Danger Zone Reklám 2011 (Legyen férfias az illatod. Mert férfi vagy)
- ❑ Givenchy 'Gentlemen Only' - New Fragrance for Men 2013
- ❑ New 2015 Commercial - #RealStrength Ad - Dove Men Care
- ❑ Sainsbury's OFFICIAL Christmas 2014 Ad
- ❑ John Lewis Christmas Advert 2014 - #MontyThePenguin

KÖSZÖNÖM SZÉPEN A FIGYELMET!

9

Szabó Krisztina
kriszti.szabo@filozofia.bme.hu